

Huvudman

Malmö kommun
Grundskoleförvaltningen
205 80 Malmö
grundskola@malmo.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Kulladalsskolan i Malmö kommun.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån signal om eventuella missförhållanden, som inkom den 24 mars 2022, inlett en tillsyn av Kulladalsskolan i Malmö kommun den 6 april 2022.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Kulladalsskolan följer gällande bestämmelser om trygghet och studiero och arbetet mot kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt genom observationer vid besök den 11-12 maj 2022. Som en del av tillsynen har även viss dokumentation granskats, bland annat skolans plan mot kränkande behandling.

Motivering av beslutet

Trygghet och studiero och det målinriktade arbetet mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Det skiljer sig åt när det gäller elevernas uppfattning om trygghet och studiero hos eleverna. Merparten av de intervjuade eleverna säger att de tycker det är en trygg skola och att studiero finns under lektionerna, men samtidigt säger en del av eleverna att de tycker att studieron inte är bra i några klasser på skolan. Detta gäller framförallt när det är vikarier som undervisar och i mellanstadiet. Eleverna berättar att lärarna säger till om någon elev stör eller beter sig illa under lektionerna och att det har hänt att elever blivit utvisade från klassrummen. Samtidigt säger eleverna att detta inte alltid hjälper. På frågan om varför det inte är studiero säger eleverna att det ofta blir stökigt när en vikarie kommer eller när lärare slutar och nya kommer. Eleverna berättar att de känner till ordnings- och trivselreglerna och att dessa diskuteras samt att de diskuterar klassrumsreglerna som gäller i deras klassrum och under lektionerna. Eleverna säger att de kan vara med om att påverka dessa i de gemensamma diskussionerna tillsammans med lärarna. Eleverna säger även att de under diskussioner med lärarna också pratar om trygghet och studiero och hur eleverna ska bete sig mot varandra. Eleverna säger att om man inte lyder lärarna vid tillsägelser kan lärarna ringa hem till föräldrarna. Enligt de intervjuade eleverna pratar lärarna om kränkningar och vad det är. De intervjuade eleverna uppger att de inte känner sig kränkta på skolan men att det kan ske kränkningar och då särskilt genom fula ord. Några elever säger också att det kan hända att yngre elever hämtar sina äldre släktingar som ska lägga sig i eventuella konflikter. Om man blir kränkt ska eleverna säga till en vuxen som hjälper till att lösa konflikter. Eleverna säger att lärarna agerar snabbt om lärarna ser någon elev som blir kränkt. Samtidigt säger eleverna att när de har raster står ofta rastvakterna i en klunga och pratar med varandra och därmed kan deras uppmärksamhet bli mindre bra.

Lärarna berättar att det genomförs enkäter, trygghetsvandringar samt individuella samtal med eleverna. Utifrån dessa undersökningar säger lärarna att de upplever eleverna som trygga på skolan och att de trivs bra. Lärarna berättar att de tillsammans med eleverna diskuterar trygghet och kränkningar på skolan. Om det framkommer att det finns otrygga zoner, exempelvis som det gjorde i årskurs 5 avseende kapprummet, sätter skolan in åtgärder för att skapa trygghet i dessa zoner. Lärarna säger också att de genomför olika värdegrundsarbeten och i detta ingår aktiviteter för att skapa trygghet och motverka kränkningar. Vissa av dessa aktiviteter har varit svårare att genomföra under pandemin då klasserna inte skulle blanda sig med varandra. Lärarna berättar att det finns skolgemensamma ordningsregler som diskuteras tillsammans med eleverna. Dessa ordningsregler tas upp till diskussion och förklaringar sker så att alla elever verkligen ska förstå vad de innebär. Föräldrarna ska även ta del av dessa ordningsregler enligt lärarna. Lärarna berättar att de

tycker att studieron för det mesta är god. De har olika åtgärder för att skapa studiero, varvid relationsbygge med eleverna, kooperativt lärande och bildstöd nämns som exempel på åtgärder. Lärarna uppger att det finns klassrumsregler som lärarna tillsammans med eleverna har tagit fram. Dessa regler är framtagna utifrån undervisningssituationerna som de olika lärarna har och är fastställda av lärarna. Lärarna säger att det finns en konsekvenstrappa som styr vad som kan hända om eleverna bryter mot ordningsreglerna eller klassrumsreglerna. Eleverna får en tillsägelse och om inte detta hjälper tar lärarna kontakt med elevernas vårdnadshavare. Lärarna berättar att elevhälsan även kan bli inkopplad om det finns ordningsstörande moment eller enskilda elever som stör ordningen. Det kan enligt lärarna bli aktuellt att elevhälsan utreder elevers behov av stöd för att komma till rätta med ett ordningsstörande beteende. Enligt lärarna har även en del elever åtgärdsprogram för att eleverna ska få stöd utifrån deras behov. Lärarna berättar att det finns några få elever i mellanstadiet som är placerade i en särskild undervisningsgrupp och orsaken till det är att de behöver det utifrån en pedagogisk utredning som visar på detta behov. Lärarna i mellanstadiet säger att de tidigare utvisade fler elever från klassrummet men att de numera försöker behålla eleverna i klassrummen då det annars riskerar att bli stök i korridorerna. Lärarna säger att det finns en plan mot kränkande behandling och att denna revideras varje år. Lärarna pratar om vad kränkningar är tillsammans med eleverna och även mellan lärare vid deras arbetsplats-träffar. Lärarna säger att de agerar direkt om de ser en kränkning och genomför samtal med de inblandande eleverna. Därefter görs en anmälan om kränkande behandling till rektorn. Elevkoordinatören har ansvar för administrationen för dessa och ger ett gott stöd för att utreda eventuella kränkningar. Enligt lärarna går dessa anmälningar sedan vidare till huvudmannen. Lärarna berättar att vid varje kränkning genomförs en tjänsteanteckning som bifogas anmälan.

Slutligen säger lärarna att om de känner oro för någon elev så genomförs en orosanmälan till socialtjänsten. Innan en sådan anmälan är det möjligt för lärarna att samtala med företrädare för elevhälsan.

Elevhälsan säger, i likhet med lärarna, att de finner de flesta elever trygga och att de trivs på skolan. Otrygga platser finns dock, till exempel bakom det så kallade miljöhuset och som därför är förstärkt med rastvakt för att ha extra koll på det området. Det finns också alltid en vuxen på fotbollsplanen. Elevhälsan säger att det finns ett årshjul som styr vilka moment som ska gås igenom på skolan. Samtidigt säger elevhälsan att värdegrundsarbetet ska genomsyra all undervisning och att det är viktigt att hela tiden vara normkritiska. Enligt elevhälsan arbetar lärarna med frågor kring trygghet under hela läsåret och att det ska vara en röd tråd i lärarnas undervisning. Elevhälsan säger att studieron väl är som i alla andra skolor. Specialpedagogerna säger att de kan vara ute i klasser och genomföra observationer och även handleda lärare för att skapa studiero. Ett problem som elevhälsan lyfter är den stora rotationen av lärare. Om eleverna får nya lärare skapar detta en otrygghet och studieron blir sämre då nya relationer mellan lärare och elever tar tid att bygga upp. Enligt elevhälsan är det fler lärare i mellanstadiet än i lågstadiet som slutar. Elevhälsan säger att det finns en årskurs som har särskilda problem med studieron. Insatser är vidtagna från såväl skolans elevhälsa som från kommunen som skickar

resurser för att handleda lärare i denna årskurs. Elevhälsan berättar att skolan har en rutin för att åtgärda ordningsstörande beteende samt att motverka kränkande behandling. Samtal med elever sker och därefter kan kontakt tas med deras vårdnadshavare. Konsekvenstrappan finns och det har enligt elevhälsan hänt att elever fått skriftliga varningar och även att någon enskild elev blivit avstängd från skolan. Pedagogiska utredningar kan genomföras om det finns behov av detta och rektorn har beslutat om åtgärdsprogram för några elever. Elevhälsan nämner att det för närvarande finns två elever placerade i en särskild undervisningsgrupp och att dessa är utredda, varvid utredningarna visar att dessa elever har behov av att vara placerade i en särskild undervisningsgrupp. Elevhälsan berättar att det finns många kränkingsanmälningar på skolan. Det finns rutiner för hur dessa ska behandlas. På lågstadiet ska lärarna först själva utreda ett kränkingsärende och om det är större problem kan även elevkoordinatören bli inkopplad. På mellanstadiet samordnar elevkoordinatören, som är huvudansvarig, utredningar kring kränkande behandling.

Elevhälsan säger, i likhet med lärarna, att orosanmälan genomförs till socialtjänsten om det befaras att elever på något sätt far illa.

Rektorn uppger i intervjun att denne finner tryggheten och studieron på skolan mestadels god, men att det i några årskurser föreligger mindre god studiero. Enligt rektorn är många åtgärder vidtagna i den aktuella klassen och alla på skolan är engagerade. Som exempel på åtgärder säger rektorn att elevassistenter, lärarassistenter och pedagogisk handledning har satts in för att stödja undervisningen i de klasser som har problem med studieron. Skolans elevhälsoteam är även insatt för att stödja undervisningen i aktuella klasser. Individuella insatser för elever är även vidtagna och några elever har blivit placerade i en särskild undervisningsgrupp, framförallt utifrån dessa elevers behov men även för att främja studieron i aktuella klasser. Rektorn säger också att pandemin har orsakat stor frånvaro hos lärare och därmed svårighet att behålla kontinuitet och stabilitet. Rekryteringsläget är även svårt då det är svårt att hitta behörig personal. Personalbyten påverkar studieron negativt säger rektorn. Rektorn säger att det finns ordningsregler och klassrumsregler som revideras varje år. Ordningsregler och klassrumsregler ska enligt rektorn diskuteras i varje klass inför läsårens start. Rektorn säger att skolan försöker skapa gemenskap mellan klasserna för att på så sätt öka tryggheten på skolan. Värdegrundarbetet ska ske i enlighet med läroplanen och detta kommer skolan arbeta mer med då den nya läroplanen införs. Om det finns elever som har ett ordningsstörande beteende sker först en tillsägelse, därefter tar skolan kontakt med elevernas vårdnadshavare. Vårdnadshavare kan även bli kallade till möten på skolan för att komma till rätta med elevers ordningsstörande beteende. Elevhälsan kopplas in för att utreda elevers eventuella behov av stöd så att dessa elever mer kan fokusera på undervisningen och inte störa andra elever. Utredningar kan även omfatta sociala utredningar och utifrån elevernas behov kan åtgärder sättas in för elever. Rektorn säger att konsekvenstrappan används och åtgärder utifrån denna har använts. Exempelvis har två elever tillfälligt blivit flyttade till en annan klass för att bryta ett ordningsstörande beteende. Dessa elever är nu tillbaka i sina ordinarie klasser.

Rektorn säger att det finns väl implementerade rutiner för hur skolan ska hantera kränkningar på skolan. Anmälningar sker, elevkoordinatören ansvarar för utredningar och samtal sker med både den som ska ha kränkts och den som ska ha blivit kränkt. Utredningar följs ofta av åtgärder. Rektorn visar Skolinspektionen en karta där skolan markerar alla platser där kränkningar skett och vilken form av kränkningar. Dessa markeras med nålar i olika färger och används i det förebyggande arbetet mot kränkande behandling.

Rektorn avslutar med att säga att skolan är mycket noggrann med att följa reglerna för orosanmälan i de fall elever misstänks fara illa. Personalen kommer och diskuterar dessa fall med skolledningen och elevhälsan och kan få råd kring hur de ska gå vidare. Personalen skriver själva under orosanmälan som skickas till socialtjänsten.

Skolinspektionen besökte åtta lektioner under tillsynsbesöket och vistades på skolgården under elevernas raster. Under besök i förskoleklasserna och i lågstadiet kunde Skolinspektionen inte observera några ordningsstörande moment eller händelser innefattande kränkande behandling. Skolinspektionen noterade dock att det i en klass på mellanstadiet fanns en grupp av elever som under lektionstillfället pratade högljutt, skrattade, skrek och tjoade högt under hela lektionen. Läraren sade till flera gånger att de behövde dämpa sig och detta hjälpte för stunden. Under rasterna observerades inga ordningsstörande beteenden och inte heller några händelser innefattande kränkande behandling. Det fanns vuxna ute under alla raster.

Rättslig reglering

Trygghet och studiero

Av 5 kap. 5 § skollagen (2010:800) framgår att ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Rektorn beslutar om ordningsregler.

Av 5 kap. 6 § skollagen framgår att rektorn eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande.

Av 5 kap. 9 § skollagen framgår att om en elev i förskoleklassen eller grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Enligt 5 kap. 10 § skollagen ska rektorn, med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket, se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Av 5 kap. 11-14 §§ skollagen framgår att rektorn får besluta att tilldela en elev vissa disciplinära åtgärder.

Av läroplanen för grundskolan, Lgr 11, 2.1 Normer och värden, framgår att läraren tillsammans med eleverna ska utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen.

Kränkande behandling

Av 1 kap. 5 § 2 st. skollagen framgår att var och en som verkar inom utbildningen aktivt ska motverka alla former av kränkande behandling.

Av 6 kap. 5 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Av 6 kap. 6 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Av 6 kap. 7 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Av 29 kap. 13 § skollagen framgår att huvudmannen för verksamhet som avses i denna lag och den som är anställd i sådan verksamhet, ska på socialnämndens initiativ i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs. Bestämmelser om skyldighet att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd finns i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom dessa områden. Med anledning av att det av

utredningen i ärendet framkommit att det i vissa årskurser och klasser dock föreligger en mindre god studiero, som skolan arbetar med, vill Skolinspektionen, med hänsyn till att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero, påpeka att huvudmannen och skolan behöver fortsätta anstränga sig för att hitta orsaker och vidta adekvata åtgärder för att skapa trygghet och studiero för alla elever på Kulladalsskolan.

Ärendet avslutas härmed.

Beslutet har fattats av beslutsfattare Therese Aspegren.

Undervisningsråd Per Joel Jarlunger har varit föredragande i ärendet.

I ärendets handläggning har även utredare Sofia Hall medverkat.

X Therese Aspegren

Therese Aspegren
Jurist, beslutsfattare
Signerat av: Therese Aspegren

2022-06-14

X Per Joel Jarlunger

Per Joel Jarlunger
Undervisningsråd
Signerat av: Per Joel Jarlunger